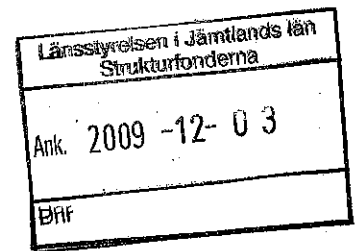

Urban Norlander

Projektredovisning Kultur i skolan Förstudie

1. Sammanfattning

Kultur i skolan förstudie har haft som målsättning att

- utveckla ett projektsamarbete mellan Högskolen i Hedmark, Karlstads universitet, Ung kultur och Turnéorganisasjon for Hedmark inom området Den kulturelle skolesekken/Kultur i skolan.
- finne gode samarbeidsparter som kan være relevante for utviklingen av et hovedprosjekt, fra begge sider av grensen
- nettverksbygging i kunst- og kulturformidlingsfeltet (kunstnere, produsenter, turnéleggere osv)
- nettverksbygging innefor relevant forskningsmiljø
- arrangere et seminar/samling med aktuelle aktører for utvikling av mål og innhold for et hovedprosjekt
- berede grunnen for og planera huvudprosjektet

De ulike punkterna har oppnått i ulike hög grad Ledningen för projektet på norsk och svensk sida har haft ca 10 möten på båda sidor om gränsen. Två dialogkonferenser har genomförts och kontakter mellan högskolan Hedmark och Karlstads universitet har knutits. Inom producentområdet finns Nätverket för kultur i skolan på svensk sida och på norsk sida finns Turnéorganisasjon for Hedmark och båda dessa miljöer har varit involverade i dialogkonferenserna. Hela förstudien har varit en process där huvudmålet: Att i samarbete mellan skola, kulturliv och forskningsmiljöer på båda sidor om gränsen och utforma ett huvudprojekt har oppnått. Projektets ledningsgrupp har kontinuerligt tagit in synpunkter från alla intressenter. Som de sedan tagit hänsyn till i den fortsatta processen.

Huvudprosjektet som fått namnet Kalejdoskop bifogas i redovisningen, se bilaga. Vi hadde även en förhoppning om att Dalarna och Fyrbodalsområdet på svensk sida och Östfold på norsk sida skulle kunne involveras i projektet. Tyvärr tackade Fyrbodal och Dalarna nej till att medverka i ett huvudprojekt. Men på norsk sida gick det betydeligt bättre och Östfold har tackat ja.

2. Projektets bakgrund

Den skapende kunsten bidrar til fornyelse og utvikling for samfunnet og enkeltmennesker ved formidling av et mangfold av kunstopplevelser. Det er bred politisk enighet om at tilgang til kunst- og kulturopplevelser og muligheten til å uttrykke seg gjennom kunst og kultur ikke skal være avhengig av geografi eller sosiale skillelinjer. Målet er å legge til rette for at barn og unge skal ha tilgang til et kunst- og kulturtilbud som er likeverdig med det de voksne får. Et godt kunst- og kulturtilbud kan ikke løses av markedet alene. Det er nødvendig med et offentlig engasjement for å sikre bredde og mangfold. Skolen er i så måte en viktig arena for nettopp å kunne nå alle.

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en ordning som skal sikre at alle norske grunnskoleelever (og stadig flere videregående skoleelever) får profesjonelle kunst- og kulturopplevelser i skoletiden. Skapende skola i Sverige är i många stycken en kopia av DKS men är enbart riktad till

Region Värmland - kommunalförbund

Box 1022
651 15 KARLSTAD
BESÖKSADRESS:
Lagergrens gata 2

TELEFON: 054-701 10 47
TELEFAX: 054-701 10 01/02
urban.norlander@regionvarmland.se
WWW.UNGKULTUR.NU

ORG.NR: 222000-1362
PG: 437 33 98-9
BG: 5344-2984

årskurs 7-9. Varje skolhuvudman söker inför varje år pengar från Statens kulturråd som administrerar bidraget (detalj beskrivning av Skapande skola bifogas)

Problembild

Vi mener at för att barn och unga ska ges möjlighet att oppleve skickliga professionella kunstnærers arbete, samt utveckla sina egne kulturelle uttrykk og seg selv, krævs det:

1. god tilgang på gode profesjonelle produksjoner og kunstnere som både vil og evner å formidle
2. at lærarna kan få kompetanse og muligheter til utnyttja de resurser som skolen tilbys fra kunst- og kulturfeltet, samt gis redskaper til å forankre disse i skolen fagplaner og læringsmål.
3. økt kompetanse inom skolværlden som arrangører av kulturupplevelser och kunstnærbesøk, samt hur man som lærare rent praktisk kan arbete med kulturelle uttrykk som en didaktisk arbeidsmetode.
4. elevmedvirkning der elevene bidrar som arrangører og vertskap, samt bidrar, bl.a gjennom evaluering/utvärdering, til at det gjøres gode og relevante valg av produksjoner; tillvarata elevens kompetens och ønskemål.
5. langsiktiga planer och strategier for forankring av kunst- og kulturmøtene i skolan.
6. økt kunnskap om skolans villkor och mål hos kunstnere/kulturarbetare.

Disse utfordringene är gemensam for både Hedmark och Värmland, men vi har kommit olika langt inom olika områden. Vi är nära grannar som skulle kunna ha stort utbytte av att lære av varandras erfaringer i den videre utviklingen av feltet.

Forskning

Det finns alltför lite forskning gjord på vilka effekter kunstnærlege estetiske opplevelser och arbeidsmetoder har, når det gæller elevens opplevelse, motivation och måluppfyllelse i skolan. Både når det gæller skolans vardagsundervisningen och vid kunstnærbesøk i skolan, samt vid besøk på museer teatrar och dyl. Det vil være særdeles viktig for feltet at forskere innen pedagogikk och utbildning raskt blir knyttet til prosjektet. Disse vil kunne bidra med utvikling av verdifulle verktøy for skolene. Samt tydeliggøre kulturens och det egne skapandets betydelse i inlæringsmiljøer och sætta det i ett samhøllsperspektiv.

Huvudmæn

Huvudmæn for prosjektet är Turnéorganisasjon for Hedmark och Ung kultur på Region Värmland.

Finansiering

Sverige	
Region Värmland inkl Ungkultur	125000 SEK
Europeiska regionala utvecklingsfonden	125000 SEK
Norge	
Turnéorganisasjon for Hedmark	125000 NOK
Statliga IR-midler	125000 NOK

Tidsplan

Den ursprungliga tidsplanen såg ut så här

Aktivitet	Start	Slut
Prosjektplanering	2008-09-09	2008-11-30
Samling for prosjektledargruppen	2008-11-18	2008-11-19
Dialogseminarium	2009-03-03	2009-03-04

Formulering av ansökan huvudprojekt	2008-11-18	2009-04-01
Ansökan huvudprojekt klar	2009-04-01	2009-04-01
Projektutvärdering och slutredovisning	2009-04-01	2009-05-30

Eftersom alla beslut blev försenade sköts tidsplanen och kom att se ut som följer

Aktivitet	Start	Slut
Projektplanering	2008-09-09	2008-11-30
Samling för projektledargruppen	2008-11-18	2008-11-19
Dialogkonferens I	2009-03-24	2009-03-25
Formulering av ansökan huvudprojekt	2009-11-18	2009-06-01
Dialogkonferens/avstämning II	2009-09-16	2009-09-16
Ansökan huvudprojekt klar	2009-08-21	2009-08-21
Projektutvärdering och slutredovisning	2009-11-01	2009-11-31

3. Projektbeskrivning, målgrupp, resultat, och resultatindikatorer samt effekter

3.1 Projektbeskrivning:

Eftersom detta har varit ett förprojekt har samtliga aktiviteter varit inriktade på att bygga nätverk, förankra huvudprojektet och stämma av projektidéerna med målgruppen. Således har i stort sett all verksamhet bestått av möten plus två konferenser.

Här följer en lista på de aktiviteter som genomförts

Datum	Ärende
2009-01-14	Informationsmöte om Interreg
2008-09-09	Planeringsmöte Morokulien (Maria Bang och Urban Norlander)
2008-11-18 – 2008-11-19	Planeringsmöte i Kongsvinger (Maria Bang, Urban Norlander och Margaretha Ullström)
2008-11-26	Seminarium Skolpersonal i Karlstad
2009-01-21 – 2009-01-23	Planerings/skrivseminarium i Sjusjön (Maria Bang, Urban Norlander, Margaretha Ullström och Mette Renolen.)
2009-02-03	Seminarium med skolpersonal i Karlstad
2009-02-10 – 2009-02-11	Skriv och planeringsseminarium Karlstads universitet. Margaretha Ullström, Urban Norlander, Mia-Marie Sternudd Groth
2009-03-24 – 2009-03-26	Dialogkonferens med Skolpersonal Beslutsfattare inom Kultur och skola samt konstnärer och kulturarbetare me efterföljande skriv- och planeringsseminarium.
2009-04-15 – 2009-04-17	Möte med Högskolan Hamar samt skrivseminarium. (Urban Norlander, Maria Bang, Margaretha Ullström, fyra representanter från Högskolan Hedmark.)
2009-06-02 – 2009-06-03	Budgetmöte och finslipning av projektplanen. Karlstad. (Margaretha Ullström Maria Bang och Urban Norlander)
2009-08-21	Planeringsmöte inför Dialogkonferens. I Morokulien. (Urban Norlander, Margaretha Ullström och Maria Bang)
2009-09-16	Dialog- och avstämningskonferens med intresserade kommuner på Ingesunds folkhögskola i Arvika.

3.2 Målgrupp:

Målgruppen har varit samarbidsparter for gjennomføring av et hovedprosjekt; administratører på regionnivå, forskere, kunstnere, skolpersonal, skolledare och politiker. Dessa målgrupper har nåtts genom seminarier uppsökande verksamhet och konferenser.

3.3 Resultat och resultatindikatorer samt effekter:

Huvudmålet med projektet var att åstadkomma en ansökan till ett huvudprojekt och att upprätta nätverk inom området. Dessa mål har uppnåtts.

3.4 Övrigt

Det tog mycket längre tid än beräknat att få svar från Intrreregsekretariatet vilket gjorde att projektplaneringen försköts ca 6 månader jämför med utgångspunkten. Dessutom slog den ekonomiska krisen till hårdare än någon kunnat förutse och därför har arbetet gått långsammare framåt än vi trodde från början.

4. Indikatorer

Notera att indikatorer både för A (Ekonomisk tillväxt) och B (Attraktiv livsmiljö) kan förekomma i ett projekt.	Antal enligt projektbeslut	Resultat vid projektslut	Kommentarer
Antal kvinnor 15- 24 år som deltar i projektet.	4	0	Ungdomar har inte blivit så delaktiga i framtagningen av projektet som vi hade hoppats
Antal kvinnor yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	21	21	
Antal män 15- 24 år som deltar i projektet.	4	0	Ungdomar har inte blivit så delaktiga i framtagningen av projektet som vi hade hoppats
Antal män yngre än 15 eller äldre än 24 år som deltar i projektet.	11	16	
Resultat indikatorer			
(A) Antal undanröjda upplevda gränshinder.	1	1	De språkliga hindren är naturligtvis inte undanröjda men
(A) Antal nyetablerade och vidareutvecklade gränsöverskridande kluster.	2		
(B) Etablerade institutionella samarbeten.	4	2	Turnéorganisasjon for Hedmark, Karlstads universitet
Egna indikatorer	Tidpunkt	Resultat	

5. Projektets påverkan på de genomgående (horisontella) kriterierna

5.1 Gränsregionalt mervärde

Utgångspunkten för förprojektet har varit samarbete mellan Sverige och Norge där vi kommer att lära av varandras erfarenheter och skapa ny kunskap inom området samt utveckla en gemensam arbetsmarknad för norska och svenska kulturarbetare i regionen.

5.2 Bättre miljö

Eftersom projektet i stort sett enbart har bestått av planering har inte miljö varit ett särskilt mål. Det vi har kunnat beakta är transporter och det har vi gjort genom att minimera resvägarna när vi planerat seminarier samt att genom att samåka, og for en stor del møttes midtveis mellom våre administrasjoner.

5.3 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Under förprojektet har inga sådana aktiviteter funnits. Men vid inbjudningarna till Dialogkonferens 1 har vi strävat efter en jämn representation av kvinnor och män. I huvudprojektet har vi planerat för insatser för att främja jämställdhet.

5.4 Etnisk mångfald och integration

Forprosjektet har ikke hatt en slik karakter at etnisk mangfold og integrasjon har stått høyt på agendaen. Dessto viktigere at et evt hovedprosjekt får et tydelig fokus på dette området.

6. Informationsinsatser och skyltning av projektet

Eftersom detta varit ett förprojekt har det inte funnits några publika evenemang eller publik verksamhet. Och vi har inte tillverkat något material. Men i inbjudan till dialogkonferensen framgick det tydligt att det var ett Interregprojekt.

Maria Bang
Daglig leder Turneorganisasjon for Hedmark

Urban Norlander
Verksamhetsledare Ung kultur

Urban Norlander

Bilaga

Bilaga 1

Projektbeskrivning Kalejdoskop

Bakgrund/Problemställning

Viktiga fält i formandet av attraktiva livsmiljöer är kultur- och utbildningsfälten. Projekt Kalejdoskop tar därför sin utgångspunkt i en samverkan mellan dessa två områden och i betydelsen av att barn och unga ges möjlighet till att uppleva professionella kulturutövares produktioner och arbetsprocesser, liksom att de får möjlighet att utveckla sina egna kulturella uttryck i ett eget skapande och se sig själv som lärande människor. Det finns ett klart samband mellan folkhälsa och kulturmiljö

Dessutom finns Barns och ungas rätt till kultur både genom att uppleva kultur och genom eget skapande tydligt uttryckt i flera internationella nationella och regionala dokument. I FN:s barnkonvention:

Barnet skall ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, motta och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer. ... (Artikel 13)

de kultur politiska målen i Sverige

2. Jämlikhetsmålet: Verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande

Den svenska läroplanen:

Eleverna skall få uppleva olika uttryck för kunskaper. De skall få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form skall vara inslag i skolans verksamhet....(LPO 94)

I Region Värmlands Regionala utvecklingsplan

Målet är att utveckla ett blomstrande och dynamiskt kulturliv som: bidrar till utveckling av innovationsförmåga och tillväxt, lockar kreativa grupper, profilerar regionen, utvecklar besöksnäringen och berikar människor.

Vi åstadkommer det genom att ...

- stärka och utveckla mötesplatser och arenor för olika former av kreativ verksamhet, länka kulturen till kreativa näringar och utveckla arbetet med kultur i skolan.

REGION VÄRMLAND - KOMMUNALFÖRBUND		
Box 1022 651 15 KARLSTAD BESÖKSADRESS: Lagergrens gata 2	TELEFON: 054-701 10 47 TELEFAX: 054-701 10 01 urban.norlander@regionvarmland.se WWW.UNGKULTUR.NU	ORG.NR: 222000-1362 PG: 437 33 98-9 BG: 5344-2984

I en OECD-rapport från 2006 framhåller Ann Bamford några viktiga faktorer som krävs för att kultur- och utbildningsområdena gemensamt och i samverkan ska kunna bidra till att forma en attraktiv livsmiljö

- **Tillgång till goda professionella produktioner** och konstnärer/kulturutövare som både vill och har ämnen att förmedla,
- att professionella konstnärer/ kulturutövare kompetens **om skolans villkor och mål** öka,
- att lärarna, genom **ökad kompetens** får möjlighet till att nyttja de resurser som skolan erbjuder från konst- och kulturområdet, samt ges redskap till att förankra dessa i skolans kursplaner och lärandemål,
- ökad kompetens inom skolvärlden som **arrangör** av kulturupplevelser och konstbesök,
- ökad kompetens hos lärare om **arbete med kulturella uttryck** inom olika ämnen och den skapande processen som kunskapsväg.
- att olika möjligheter för **elevers delaktighet** tas tillvara
- **långsiktiga planer och strategier** för förankring av konst- och kulturmöten i skolan såväl regionalt som lokalt,
- **en hållbar organisering** av samverkansarbetet mellan kultur- och utbildningsområdet såväl regionalt som lokalt
- **kunskapsutveckling** om **varför** kultur och estetiska uttryck bör vara en integrerad del i skolans arbetssätt.

(Ann Bamford 2006 *The Wow Factor*)

Detta stämmer också bra överens med våra tidigare gjorda praktiska erfarenheter från våra verksamheter i Värmland, Hedmark och Östfold.

Tyvär ser det inte ut så i dag utan det råder brister på flera områden:

- Samordning/Organisering av kultur till skolor brister.
- Skolan är osäker på sin roll som arrangör.
- Målsättningsdokument och strategier för kultur i skolan saknas eller är bristfälliga.
- Lärares kompetens inom estetiska uttryck och förmåga att integrera dessa i undervisningen är bristfällig.
- Mötesplatser mellan kulturliv och skola där båda möts på lika villkor saknas i stor utsträckning.
- Kulturarbetares och lärares kunskap om varandras villkor är bristfällig
- Forskning inom området kultur och skola saknas.

Det ser olika ut i regionen och Hedmark och Östfold har kommit mycket längre i organisering av kulturdistribution till skolan än vad Värmland har. Värmland å sin sida har kommit längre när det gäller att höja lärares kompetens i fråga om att integrera estetiska uttryck i skolvardagen. Totalt sett finns stort behov av utveckling samtidigt som vi har mycket att lära av varandras erfarenheter och olikheter.

Projektets mål:

Den övergripande målsättningen med detta treåriga projekt är att i samverkan mellan skola och professionella kulturutövare/konstnärer skapa

organisatoriska modeller som berikar barns och ungdomars konst- och kulturupplevelser, genom eget skapande i olika konstnärliga uttrycksformer samt säkra tillgången till ett mångsidigt konst- och kulturutbud av hög kvalitet. Detta gäller för hela regionen. Arbetet inom Kalejdoskop kommer att rikta sig till hela regionen och dessutom kommer 2-3 spetskommuner att utses i varje land

Konkretiserade målsättningar som ska vara uppfyllda när projektiden är slut:

- Spetskommunerna som deltar har utvecklat och befast ett arbete med kultur i skola, och fattat nödvändiga politiska beslut för att säkra ett fortsatt arbete inom området.
- Inom regionen skall finnas kommunala och regionala strukturer för ett långsiktigt arbete med kultur i skolan ska kunna fortsätta.
- Strukturer som underlättar för att ett utbyte av produktioner, professionella konstnärer och kulturutövare sker över gränsen skall ha skapats.
- Bland lärare och kulturarbetare skall kunskapen om varandras uppdrag och om kulturens och estetikens betydelse för barn och ungas utveckling ha ökat.
- Arenor där kulturliv och skola möts i en dialog skall ha skapats.
- Ha bidragit till kunskapsutveckling om hur kultur inverkar på en attraktivare livsmiljö och ett hållbart lärande.
- Elevernas delaktighet i arbetet med kultur och estetik skall ha ökats och stärkts

Strategin för att nå målen har konkretiserats i fyra komponenter:

- Organisationsutveckling,
- Produktion och förmedling,
- Kompetensutveckling i teori och praktik
- Kunskapsutveckling

Strategin karakteriseras av att projektdeltagarna ska ingå i en process som uttrycks i nyckelorden uppleva, gestalta och reflektera.

De fyra i projektet ingående komponenterna har aktiviteter som ska tillgodose dimensionerna bredd, djup och spets: Bredd för att så många som möjligt ska nås av projektet. Djup för att de kunskaper och erfarenheter som nås i projektet ska bli bestående och spets för att de som redan kommit en bit på väg ska få utmaningar för att gå vidare.

Det är inom komponenterna som projektets aktiviteter formulerats. Se mer om detta nedan

Projektets målgrupp och mottagare av resultatet:

Elevernas tillgång till professionell kultur och deras lärande och möjlighet till eget skapande ett viktig långsiktigt mål men målgrupperna för insatserna i Kalejdoskop är möjliggörarna för detta: **Lärare, professionella konst- och kulturutövare, tjänstemän och politiker.** Resultatmottagare är: **Samhällsaktörerna och beslutsfattare inom utbildnings- och kulturområdena.**

Beskriv projektets gränsregionala mervärde:

Kalejdoskop genererar ett gränsregionalt medvärde på följandepunkter

- Gränsöverskridande arbetsmarknad för professionella konstnärer och kulturutövare. I och med att nätverk för dessa bildas och att aktörer på båda sidor gränsen efterfrågar deras tjänster.
- Gränsöverskridande kunskapsutveckling om kultur i skola och estetiskt lärande som kunskapsväg. Detta sker genom samarbetet mellan Högskolan i Hamar och Karlstads universitet.
- Gränsöverskridande utbildningsmiljöer för professionella konstnärer/kulturarbetare och skolpersonal. Samarbetet mellan Högskolan i Hamar och Karlstads universitet.
- Gränsöverskridande erfarenhetsutbyte mellan spetskommunerna och dess skolpersonal och professionella konstnärer och kulturutövare.
- Gränsöverskridande organisationsutveckling. Genom samarbete mellan regioner och kommuner i Norge och Sverige.

Projektorganisation:

En ledningsgrupp bestående av projektledare och projektsamordnare/koordinatorer från respektive region och universitet i Norge och Sverige leder projektet.

Projektledare kommer att vara Urban Norlander, Verksamhetsledare för Ung kultur på Region Värmland. Han har tidigare lett och drivit tre olika Interreg-projekt och även varit ansvarig för att bygga upp den verksamhet som finns inom Ung kultur.

Ledningsgruppen ingår i det projektråd som består av representanter för de i projektet ingående spetskommunerna.

Dessutom kommer ett nätverk på båda sidor om gränsen att knytas till projektgruppen. Nätverket består bland annat av skolpersonal och professionella kulturutövare/konstnärer från hela regionen och kan vid behov förstärkas med särskilda kompetenser tex när det gäller mångfald och jämställdhet.

Samtliga kommuner i regionen kommer fortlöpande att informeras om projektets utveckling och ges möjlighet att delta i seminarier och konferenser nätverksmöten och studieresor

Av de spetskommuner som deltar i projektet krävs dessutom följande:

- Deltagandet i projektet skall vara politiskt väl förankrat.
- En uttalad målsättning att utveckla arbetet med kultur i skolan och en ambition att efter projektets slut ha arbetat fram en fast organisation för arbetet. Samt en kulturpolitisk plan och strategi för skolan.
- En kommunal samordnare/kontaktperson för projektet
- Stöd från skolledning och kommunledning
- Deltagande i nätverksmöten och studieresor

Spetskommunerna på var sida om gränsen deltar aktivt i de aktiviteter som ingår i projektets olika komponenter. kommunerna väljer ut två till

tre skolor där utvalda lärare deltar i kompetensutveckling och skolprojekt tillsammans med konstnärer och elever under projektperioden. Dessa skolor får en partnerskola från andra sidan gränsen.

Alla elever i (år 4 till år 9, mellantrinn og ungdomsskole) i spetskommunernas deltagande skolor får konst- och kulturupplevelser under perioden (minst två per läsår). Det kommer under projekttiden att arrangeras en rad konferenser, nätverkssamlingar och dialogmöten för aktörerna i projektet.

Komponenter

Arbete och aktiviteter i projekt Kalejdoskp organiseras i fyra komponenter. Samtliga komponenter är beroende av varandra och ger förutsättningar för varandras utveckling under och efter projekttiden

1. Organisationsutveckling

Det är av avgörande betydelse för projektets genomförande att en organisationsutveckling som kan säkra varaktiga och hållbara strukturer för intentionerna i projektet kommer till stånd både lokalt och regionalt. Projektledningen har i detta arbete ett speciellt ansvar, både som rådgivare och stöttepelare i de politiska och praktiska processer som är knutet till arbetet. Stödstrukturer för att utveckla kulturarbetet i skolan utvecklas i projektet. Exempel på stödstrukturer är nätverksträffar, erfarenhetsutbyten och studieresor till lärande exempel för skolhuvudmän, skolledare, lärare och konstnärer.

2. Produktion och förmedling

För att utveckla en gemensam arbetsmarknad och för att öka tillgången på lämpliga produktioner och konstnärer och kulturutövare kommer vi att samarbeta mellan regionerna och organisera turnéer med professionella konstnärliga upplevelser i form av föreställningar, utställningar mm. I de praxisnära skolprojektet ingår workshops-arbeten.

Norge har en väl etablerad organisering av förmedling till skolorna vilket inte finns i Sverige. Det är en förutsättning att upplevelserna framförallt kommer till skolan – och inte tvärtom.

I projektet är det centralt att förmedlingen av produktioner till alla elever i olika åldersgrupper är professionellt utförd och passande för åldersgruppen. För att detta ska lyckas krävs en professionell organisatorisk apparat som kan säkra kvalitet i valet av produktioner, bidra med god logistikkompetens samt skapa goda rambetingelser för möten mellan konstnärer och elever.

Volym: 2 produktioner per elev och år till samtliga elever i klass 4-9 i Sverige och 4-10 i Norge i spetskommunernas deltagande skolor. Total volym kan detta bli minst 4 produktioner per region och år. I spetskommunerna kommer produktionerna att vara fullt ut finansierade med medfinansiering från kommuner och EU-bidrag. Och i övriga regionen kommer priserna att kunna hållas nere på grund av de samordningsvinster som uppstår vid turnéläggning.

Fördelningen mellan konstarna har vi inte tagit ställning till.

3. Kompetensutveckling i teori och praktik

De kurser som beskrivs nedan kommer att vara öppna för alla i regionen men spetskommunerna kommer att ha företräde. När det gäller erfarenhetsutbyte/mötesplatser, skolprojekt och kompetensutveckling på skolan så är de i första hand till för spetskommunerna men hela regionen kommer att ha möjlighet att efter behov kontraktera de pedagoger som ingår i Kalejdoskop, samt att kontinuerligt ta del av de erfarenheter som görs

Kompetensökning av både lärare och professionella kulturutövare är en betydelsefull faktor i skapandet av en hållbar utveckling för kultur i skolarbetet. Därför ingår en rad olika kunskapshöjande aktiviteter i projektet. Gemensamt för dem är föreningen av ett skapande arbete både i teori och praktik, där teorier, termer och begrepp blir ett stöd för dokumentation och reflektion om lokala skolprojekt som i sin tur leder till en fördjupad förståelse av processer.

I projektet ingår en grundläggande, poänggivande högskolekurs på grundnivå:

Estetiskt lärande som kunskapsväg, halvfart, A-kurs, 30 hp.

Kursen är öppen både för kulturarbetare och lärare. Sammanlagt 200 utbildningsplatser kommer att finnas. Denna kurs är en öppen kurs som alla har möjlighet att söka och därför finns den inte upptagen som en post i budgeten. Men de lärare och kulturarbetare som deltar i projektet har företräde.

Kursen kommer att kunna ingå i ett masterprogram med inriktning mot estetiskt lärande. Som ett led i att projektets resultat ska bestå och utvecklas efter projektperiodens slut planeras också för ytterligare fördjupande kurser, med alternativa kurser på grund- och avancerad nivå. Då handlar det om en teoretisk fördjupningskurs och en kurs i tillämpad forskning.

Pilotutvecklingskurser

I projektet ingår ett samarbete mellan Karlstads universitet och Högskolan i Hamar för att utarbeta två gemensamma kurser. Kurserna utarbetas i och prövas under projektets gång. De kommer att kunna läsas separat eller som en helhet.

Om lärarens uppdrag 7,5hp

Samverkan mellan lärare i skolan och kulturarbetare 7,5hp.

Trots stora likheter så finns skillnader i skolans styrdokument, som mål, kursplaner, lärare och kultur i olika ämnen. Det är också stora skillnader i skolornas tillgång till kultur i Norge och Sverige. I Norge är den Kulturelle skolesekken fast förankrad medan Skapande skola i Sverige befinner sig i en initialfas. Kurserna är nödvändiga för kulturarbetare som vill verka på båda sidor om gränsen.

I kursen om samverkan mellan lärare i skolan och kulturarbetare 7,5hp ingår genomförandet av ett mindre skolprojekt.

De konstnärer/kulturutövare som skall jobba i projektet skall ha gått utbildningen.

Erfarenhetsutbyte/mötesplatser

Varje partnerteam/arbetslag som deltar från spetskommunerna får möjlighet till erfarenhetsutbyte vid ett tillfälle per termin inklusive utbytesresa för lärare i partnerteamet. Samt deltagande i två större konferenser för upp till 30 lärare per kommun.

Skolprojekt

Varje partnerteam/arbetslag som deltar från spetskommunerna har tillgång till en konstnär/kulturutövare som kommer sammanlagt 5 heldagar per läsår för att inspirera och handleda

Kompetensutveckling på skolan

Spetskommunerna ges möjlighet att använda någon av de i projektet medverkande konstnärerna/kulturutövarna för sammanlagt 6 utbildningsdagar per år. Riktad till övrig personal som inte ingår i arbetslagen.

4. Kunskapsutveckling

För att stärka dialogen mellan forskare, kulturfältet och utbildningsområdet ingår forskning direkt i projektet. Det är centralt att finna svar på olika frågor om hur kulturpolitiska satsningar får effekt i för barn och ungas lärande och bildning. Hur fungerar konst- och kulturförmedling inom den arena som skolan utgör? En delstudie vill undersöka hur eleverna reagerar på kombinationen på de utbildnings- och kulturinsatser som görs i projektet. En delstudie vill fokusera på sambandet mellan elevers eget skapande och problemlösningsförmåga och kritiskt tänkande. En annan delstudie koncentreras till hur ett arbete med litteratur som estetiskt objekt förhåller sig till skolans uppgiftskulturer och arbetssätt i övrigt.

Det huvudsakliga arbetet i projektet kommer att genomföras i klassrummen där arbetslag arbetar tillsammans med en kulturutövare/konstnär inom något kunskapsområde. Syfte och innehåll i detta arbete styrs av läroplan och kursplaner. Kompetensutveckling genom utbildningar och erfarenhetsutbyte ska stödja utvecklingsarbetet i klassrummen.

Projekt Kalejdoskop kan delvis ses som en fortsättning på Pilotskoleprojektet som initierades och genomfördes med ledning från Region Värmland på sex pilotskolor. Samverkansparters var Myndigheten för skolutveckling, Karlstads universitet, Värmlandsoperan, Film i Värmland, Riksteatern Värmland, Ung kultur, Värmlands museum, Värmlandsarkiv och Dans i Värmland.

Pilotskoleprojektet syftade till att utveckla modeller för hur man kan arbeta med kultur och estetik i skolan, men också att medverka till en ökad reflektion kring estetiska lärprocesser och ökad kvalitet i lärandet. I Monica Lindgrens och Claes Ericssons granskning av projektet visar det sig att lärarna fick en större medvetenhet om att det finns flera olika sätt att förhålla sig till kultur i skolan och estetiska lärprocesser. Ett resultat av projektet var att lärarna utvecklades i att reflektera om sitt arbete och dessutom erövrade begrepp för att kommunicera om arbetet. De utvecklade dessutom ett bättre hantverksskunnande och trygghet med olika konstnärliga medier. De efterfrågar kompetens om hur man dokumenterar lärprocesser.

Eleverna utvecklade både ett större hantverkskunnande och faktakunskap. De ger uttryck till en ökad kommunikationsförmåga och utvecklade sin personliga och sociala kompetens.

Utifrån granskningen av Pilotskole-projektet rekommenderar Lindgren att varje skola formulerar en egen "estetisk-pedagogiska teori" utifrån:

- Nationella och lokala styrdokument
- Den egna skolans traditioner och kultur
- Lärarnas och pedagogernas kompetens
- Möjlighet till samarbete med kulturskola, kulturinstitutioner och kulturpedagoger
- Elevernas befintliga kunskapsnivå
- Elevernas delaktighet i planeringen
- Diskussioner om elevernas vardagskultur och marknadsestetik
- Medvetenhet om genusaspekter
- Fokusering på lärande – bedömning och utvärdering
- Tydliga mål och syften utifrån medvetna val

Granskningen kan relateras till den internationella studien om konst och estetik i undervisning som genomförts med Ann Bamford som vetenskaplig ledare.

Bamford framhåller att vi för framtiden behöver satsa på skolor som genomsyras av konstnärliga uttryck av olika slag, samt uppmuntrar till kritiskt tänkande, problemläsning och reflektion. Bamford är kritisk till kortsiktighet och ad hoc-lösningar. För att uppnå de positiva effekter som forskningen påvisar måste man ta estetiskt lärande på allvar och satsa på kvalitet. I sin studie urskiljer Bamford högkvalitativa estetiska skolor. I dessa har den estetiska undervisningen positiv påverkan på barnen, undervisningen och på samhället. Dessutom visar forskningen på att estetisk undervisning med hög kvalitet har klar positiv inverkan på barns hälsa och sociokulturella välbefinnande. Projekt Kalejdoskop syftar till att utforma modeller som berikar ungdomars konst- och kulturupplevelser genom estetiskt lärande, eget skapande i olika konstnärliga uttrycksformer samt öka graden av tillgänglighet av ett mångsidigt konst- och kulturutbud. Projektet är konstruerat för att ta hänsyn till de komplexa förutsättningar som Bamfords forskning påvisar.

Projekt Kalejdoskop vill fläta samman utvecklande av modeller för kultur i skola-arbetet, kompetensutveckling av lärare och kulturarbetare, ökad tillgänglighet av kulturella uttryck och kunskapsutveckling till en sammanhållen enhet i ett helhetsprojekt.

I kunskapsutvecklingen är det centralt att finna svar på olika frågor om hur kulturpolitiska satsningar får effekt i för barn och ungas lärande och bildning. Hur fungerar konst- och kulturförmedling inom den arena som skolan utgör?

En delstudie vill undersöka hur eleverna reagerar på kombinationen på de utbildnings- och kulturinsatser som görs i projektet. En delstudie vill fokusera på sambandet mellan elevens eget skapande och problemlösningsförmåga och kritiskt tänkande. Det är då nödvändigt att studera mötet mellan skola och professionella kulturutövare. Frågor som måste ställas är t.ex. Vad lär sig eleverna i mötet med de scenproduktioner de

möter i projektet? Hur sker mötet? Hur behandlas innehåll och form i för- och efterbearbetning?

En delstudie koncentreras till hur ett arbete med litteratur som estetiskt objekt förhåller sig till skolans uppgiftskulturer och arbetssätt i övrigt. Delstudien kommer att förhålla sig till frågor som t.ex. vad sker i mötet mellan författare och elever i klassrummet, påverkar mötet lärarens val av arbetsuppgifter i svensk-/norskämnet, elevers läsning och literacynivå.

Kunskapsutvecklingen i projekt Kalejdoskop beräknas pågå under en fyraårsperiod. Projekt Kalejdoskop pågår under tre år och vi räknar med att forskningen pågår under hela treårsperioden och att delrapporter levereras årligen i form av artiklar i tidskrifter och antologier. Efter att genomförandeperioden i projekt Kalejdoskop avslutats tillkommer ytterligare ett år för bearbetning av insamlat material från Kalejdoskops slutfas.

Till de ovan redovisade delområdena och forskarna kommer att knytas ytterligare forskare från bl.a. Universitetet i Trondheim och Högskolan i Hedmark. Vår strävan är att utveckla ett gränsöverskridande forskarnätverk för estetiskt lärande som kunskapsväg för att bidra till en kunskapsutveckling som den nationella satsningen Skapande skola i Sverige och Den Kulturelle skolesekken i Norge kan dra nytta av.

Information och resultatspridning:

I samband med start och avslutning av projektet kommer en större konferens att anordnas. Under projektperioden skapas olika arenor för erfarenhetsspridning. Särskild vikt kommer att läggas vid att synliggöra projektet via regional och nationell massmedia

När projektet avslutats kommer den kunskapsutveckling som skett att spridas genom olika publikationer.

Koppling till andra projekt

Dans i Värmland och Hedmark teater bedriver nu projektet "Dansregion!". Vi kommer att ha tät kommunikation med det projektet för att dra lärdom av det de gjort under sin projektperiod och i möjligaste mån stötta varandras strävanden. Vi kommer också att ha kontakt med de som drev projektet Idavollen för att dra lärdomar av deras projekt och spinna vidare på deras erfarenheter. I Norge och Sverige har dessutom pågått ett antal projekt; "Leka språka lära" "Pilotskoleprojektet" och "Kulturskolefokus 1" som har anknytning till Vårt område. Erfarenheter från dessa projekt kommer att tas tillvara och utvecklas i Kalejdoskop

Tids- og aktivitetsplan

Projektet Kalejdoskop startar 1/8 2010 och avslutas 31/7 2013.

Tids och aktivitetsplan bifogas i särskild bilaga

Øvrige resultater og effekter

- Spinn-Offs Som ett resultat förväntas kontakten mellan svenska och norska konstnärer öka vilket i förlängningen kan innebära gemensamma produktioner och föreställningar.
- Volymen på konst- och kulturupplevelser till skolor i Värmland kommer att öka.
- Ett ökat samarbete mellan Karlstads universitet och Högskolan i Hamar inom fältet estetiskt filosofiska ämnen. Ett ökat utbyte mellan konstnärer i regionen vilket i sin tur bidrar till utvecklandet av nya kulturmiljöer
- Indikatorer: Kunskapsutvecklingen 2 publikationer Synli
- Ungdomars kompetens både när det gäller val av produktion och val av konstnärligt uttrycksmedel kommer att öka på sikt.
- Resultatet av kunskapsutvecklingen kan komma att påverka utvecklingen av "Skapande skola" i Sverige och "Den kulturelle solesekken" i Norge.

Horisontelle kriterier

FN's barnkonvention och de kulturpolitiska målen i respektive Norge och Sverige samt värdegrundsarbetet i respektive skolform kommer att ligga till grund i arbetet som helhet. Detta innebär att aspekter av mångfald och integration kommer att beaktas i alla komponenter.

Grad av gränsöverskridande samarbete

- Gemensam projektutveckling. Projektet har vuxit fram genom ett gemensamt arbete över internet och ett stort antal fysiska möten mellan Turneorganisasjon for Hedmark Ung kultur/Region Värmland och Karlstads universitet
- Gemensamt genomförande. Projektet kommer att genomföras gemensamt av de ingående organisationerna. (Se rubriken projektorganisation.)
- Gemensam personal. Personal från alla organisationer kommer att tillsammans driva projektet dessutom kommer Konstnärer/kulturutövare från båda Norge och Sverige att anlitas för uppdrag under genomförandet. (Se rubriken projektorganisation.)
- Gemensam finansiering. Samtliga ingående organisationer är med och finansierar projektet

Miljø

Miljøpåverkan

Eftersom projektet till stor del handlar om utbyte mellan Norge och Sverige kommer frågan om transporter och deras miljöpåverkan att vara en av de centrala miljöfrågorna. Detta kommer vi att ta hänsyn till genom att i största möjliga mån använda kollektiva färdmedel och i de fall det visar sig omöjligt, organisera samordning av transporter.

Kulturmiljön

Det genomgående temat i Projektet är kultur och alla åtgärder vi genomför kommer att berika det gemensamma kulturarvet i regionen. Både genom att värdat av kultur i olika former och sammanhang kommer att

lyftas och att den kulturmiljö som finns i dag kommer att användas i projektet. Dessutom kommer projektet att på sikt gynna barns och ungdomars relation till den gemensamma kulturmiljön och det gemensamma kulturarvet.

Jämställdhet

Projektet riktar sig till både män och kvinnor men av erfarenhet vet vi att kvinnor oftast är överrepresenterade i sammanhang som handlar om "mjuka frågor" såsom kultur och i viss mån utbildning och att personal på skolor i framför allt de lägre åldrarna utgörs av kvinnor. Detta är inget som vi har möjlighet att styra, men när det gäller representation i projektledning, vilka kulturutövare/konstnärer vi anlitar osv, kommer vi att eftersträva en jämlik könsfördelning och en medvetenhet när det gäller genusperspektiv. Det kommer att ingå som en del i universitetsutbildningarna av konstnärer/kulturutövare och pedagogisk personal samt i de nätverksträffar vi kommer att genomföra under projekttiden. Kultur och estetiska uttryck är också utmärkta medel att behandla existentiella frågor till vilket genusfrågor hör. 25% av de föreställningar/upplevelser som kommer att förmedlas till skolan kommer att ha jämställdhet som tema.

Etnisk mångfald och integration

Inte heller i den här frågan har vi kontroll över kommunernas struktur, men i Kalejdoskop kommer vi att eftersträva en mångsidigrepresentation, när det gäller bla etnicitet, bland de kulturutövare/konstnärer som anlitas. Vi kommer också att se till att 25% av de föreställningar/upplevelser som kommer att förmedlas till skolan kommer att ha mångfald som tema. Universitetsutbildningarna och nätverksträffarna kommer även de att ha mångfald på temat. Det finns många exempel runt om i Sverige där man framgångsrikt arbetat med estetiska uttryck för att stärka integration och stimulera ett konstruktivt förhållningssätt till mångfald. Dessa exempel kommer att belysas och personer därifrån kommer att anlitas som föreläsare.

Økonomi

Varje kommun bidrar med 100:- per elev och år samt sin egen arbetsinsats när det gäller lärarresurser och eventuella övertids- och vikariekostnader. För den övriga svenska medfinansieringen står Ung kultur, Region Värmland, Karlstads universitet och Statens kulturråd. Den norska finansieringen består av Norska IR-middler Bidrag från Fylkeskommun och medfinansiering från Norska kommuner och från Tutneorganisasjon for Hedmark.

Slutord

Projekt Kalejdoskop har som målsättning att uppnå en sådan stabilitet och styrka att det vid projekttidens slut i kommuner och regionerna finns organisatoriska strukturer och medvetenhet om kultur i skola – arbetets betydelse i arbetet för en attraktiv livsmiljö i regionens. Den kompetensutveckling som prövas i projektet kan i en gemensam fortsatt satsning

drivas vidare av Karlstads universitet och Högskolan i Hedmark. Kunskapsutvecklingen i projektet syftar till att tydliggöra faktorer som för-
enar kultur i skola- arbetet med en attraktiv livsmiljö.

Flera delar i projektet är innovativa, på olika sätt beroende på vilken sida om gränsen utgångspunkten är, men vi vill framhäva den sammanflätning av insatserna som utmärker detta projekt. Det är sammanflätningen av gränsöverskridande erfarenheter och kompetens med de fyra aktivitetskomponenterna, liksom mellan de fyra aktivitetskomponenterna som ger projektet styrka. Det fordrar också ett nära samarbete mellan Region Värmland, Turnéorganisationen i Hedmark, Högskolan i Hedmark och Karlstads universitet. Kompetensutvecklingen av professionella konstnärer/kulturutövare och lärare i ett gemensamt möte är unikt, liksom den breddning och fördjupning av lärarkompetensen som planeras genom kurserna Estetiskt lärande som kunskapsväg.

Den kunskapsutveckling som planeras för i projektet menar vi möjliggör ett arbete med positiva effekter på lång sikt eftersom vi i kunskapsutvecklingsarbetet kommer att skärskåda den påverkan som projektets insatser har på individer, skola och samhälle. Kunskapsutvecklingen i projektet står med i den överenskommelse/avsiktsförklaring angående forskning som gjorts mellan Karlstads universitet och Region Värmland

Budgetkommentar

Det är enbart den svenska delen av budgeten som är bifogad

Urban Norlander
Verksamhetsledare Ung kultur
Box 1022, 651 15 Karlstad
Telefon: 054-701 10 47
Epost: urban@ungkultur.nu

Bilaga 2

Tids – och aktivitetsplan för projekt Kalejdoskop 2010-2013

Tidpunkt	Aktivitet	Ingår i komponent	Aktörer
ÅR 1			
<i>Augusti</i>			
32	Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektled.
33	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektråd
35			
<i>September</i>			
36	Startkonferens, med nätverksträff	Organisationutveckling	Alla
36	Dialog mellan partnerskolor/Erfarenhetsutbyte	Organisationsutveckling	Skolpersonal
36	Kursstart A-kurs/Närträff	Kompetensutveckling	Lärare/kulturutövare
37			
38	Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektledning
39			
<i>Oktober</i>			
40			
41			
42			
43			
44	Närträff i A-kurs	Kompetensutveckling	Lärare/kulturutövare
<i>November</i>			
45			
45			
46	Konst- och kulturupplevelse på skolan	Produktion och förmedling	Elever, Skolpersonal Prof. konstnärer
47	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektrådet
48	Närträff i A-kurs	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>December</i>			
49			
50			
<i>Januari</i>			
2			
3			
4	Närträff i A-kurs	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
4	Projektarbete i klassrum startar pågår 4 - 13	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>Februari</i>			
5	Pilotkurs I, startar/Närträff	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
6			
7	Kulturpedagog på skolan	Produktion och förmedling	Skolpersonal, kulturutövare
8	Pilotkurs I Närträff		Lärare/prof. kulturutövare
8	Projektledning och projektråd sammanträder	Övergripande	Projektledning och projektråd.
9			
<i>Mars</i>			

10	Nätverksträff	Organisation komponent	Skolledare, kom- munpolitiker
11			
12	Konst- och kulturupplevelse på skolan	Produktion och förmedling	Elever, skolperso- nal, Prof. konstnärer
13	Pilotkurs I sluta med Närträff och PilotkursII startar/Närträff.	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kul- turutövare
13-18	Start av mindre projekt i pilotkursen v. 14-18	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kul- turutövare
April			
14	Närträff i A-kurs med gestaltningar	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kul- turutövare
15			
16	Kulturpedagog på skolan	Kompetensutveckling	
17			
Maj			
18	Inlämning av projektdokumentation med analys Pilotkursen II	Kompetensutveckling	
19	Inlämning av projektdokumentation med analys – A-kursen	Kompetensutveckling	
20	Kursavslut/ Närträff i kurs i A- kursen	Kompetensutveckling	
21	Inspirationsresa för kommunens kulturkontaktpersoner.	Organisation	Kommunala tjäns- temän, kulturkon- takter mfl.
Juni			
22	Kursavslut med Närträff i Pilotkur- senII m gestaltungsredovisningar	Kompetensutveckling	Lärare och prof. kulturutövare
23	Projektledningen sammanträder	Övergripande	Projektledning
24	Didaktikdag - Erfarenhetsutbyte Estetiskt lärande som kunskapsväg A I 30 hp avslutas. (90 deltagare)	Organisationsutveck- ling/kompetensutveckling	Alla
Under som- maren	Framtagande av publikation	Övergripande/ Resultatspridning	Projektledning

Tidpunkt	Aktivitet	Ingår i komponent	Aktörer
ÅR 2			
<i>Augusti</i>			
32	Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektled.
33	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektråd
35			
<i>September</i>			
36	Startkonferens	Organisationutveckling	Alla
36	Ett erfarenhetsutbyte i form av partnerskoleresa planeras för hösten	Organisationsutveckling	Skolpersonal
36	Kursstart A-kurs II/Närträff	Kompetensutveckling	Lära- re/kulturutövare
37			
38	Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektledning
39			
<i>Oktober</i>			
40			
41			

42	Studieresa med nätverksträff	Organisation	Projektledn, Kommunala tjm, politiker, mfl.
43			
44	Närträff i A-kurs II	Kompetensutveckling	Lärare/kulturutövare
<i>November</i>			
45			
46	Konst- och kulturupplevelse på skolan	Produktion och förmedling	Elever, Skolpersonal Prof. konstnärer
47	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektrådet
48	Närträff i A-kurs II	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>December</i>			
49			
50			
<i>Januari</i>			
2			
3			
4	Närträff i A-kurs II	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
4	Projektarbete i klassrum startar pågår 4 – 13	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>Februari</i>			
5	Pilotkurs II a, startar/Närträff	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
6			
7	Kulturpedagog på skolan	Produktion och förmedling	Sskolpersonal, kulturutövare
8	Pilotkurs IIa Närträff	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
8	Projektledning och projektråd sammanträder	Övergripande	Projektledning och projektråd.
9			
<i>Mars</i>			
10	Nätverksträff	Organisation	Projektledn, Kommunala tjm, politiker, mfl.
11			
12	Konst- och kulturupplevelse på skolan	Produktion och förmedling	Elever, skolpersonal, Prof. konstnärer
13	Pilotkurs IIa slutar med Närträff och PilotkursIIb startar/Närträff.	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
13-18	Start av mindre projekt i pilotkursen v. 14-18	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>April</i>			
14	Närträff i A-kurs II med gestaltningar	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
15			
16	Kulturpedagog på skolan	Kompetensutveckling	
17			
<i>Maj</i>			
18	Inlämning av projektdokumentation med analys Pilotkursen IIb	Kompetensutveckling	
19	Inlämning av projektdokumentation med analys – A-kurs II	Kompetensutveckling	
20	Kursavslut/ Närträff i kurs i A-kurs II	Kompetensutveckling	

21	Inspirationsresa för kommunens kulturkontaktpersoner.	Organisationsutveckling	Kommunala tjänstemän, kulturkontakter mfl.
<i>Juni</i>			
22	Kursavslut med Närträff i Pilotkursen IIb med gestaltungsredovisningar	Kompetensutveckling	Lärare och prof. kulturutövare
23	Projektledningen sammanträder	Övergripande	Projektledning
24	Didaktikdag - Erfarenhetsutbyte Estetiskt lärande som kunskapsväg A I 30 hp avslutas. (90 deltagare)	Organisationsutveckling/kompetensutveckling	Alla
Under sommaren	Framtagande av publikation	Övergripande/ Resultatspridning	Projektledning

Tidpunkt	Aktivitet	Ingår i komponent	Aktörer
ÅR 3			
<i>Augusti</i>			
32	Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektled.
33	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektråd
35			
<i>September</i>			
36			
36	Under hösten planeras för ett partnerskoleutbyte	Organisationsutveckling	Skolpersonal
36	Kursstart A-kurs III/Närträff	Kompetensutveckling	Lärare/kulturutövare
37			
38	Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektledning
39			
<i>Oktober</i>			
40			
41			
42	Studieresa med nätverksträff	Organisation	Projektledn, Kommunala tjm, politiker, mfl.
43			
44	Närträff i A-kurs III	Kompetensutveckling	Lärare/kulturutövare
<i>November</i>			
45			
45			
46	Konst- och kulturupplevelse på skolan	Produktion och förmedling	Elever, Skolpersonal Prof. konstnärer
47	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektrådet
48	Närträff i A-kurs III	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>December</i>			
49			
50			
<i>Januari</i>			
2			
3			
4	Närträff i A-kurs III	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
4	Projektarbete i klassrum startar pågår 4 - 13	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>Februari</i>			
5	Pilotkurs IIIa, startar/Närträff	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare

6			
7	Kulturpedagog på skolan	Produktion och förmedling	Skolpersonal, kulturutövare
8	Pilotkurs IIIa Närträff		Lärare/prof. kulturutövare
8	Projektledning och projektråd sammanträder	Övergripande	Projektledning och projektråd.
9			
<i>Mars</i>			
10	Nätverksträff	Organisation	Projektledn, Kommunala tjm, politiker, mfl.
11			
12	Konst- och kulturupplevelse på skolan	Produktion och förmedling	Elever, skolpersonal, Prof. konstnärer
13	Pilotkurs IIIa slutar med Närträff och Pilotkurs III b, startar/Närträff.	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
13-18	Start av mindre projekt i pilotkursen v. 14-18	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
<i>April</i>			
14	Närträff i A-kurs III med gestaltningar	Kompetensutveckling	Lärare/prof. kulturutövare
15			
16	Kulturpedagog på skolan	Kompetensutveckling	
17			
<i>Maj</i>			
18	Inlämning av projektdokumentation med analys Pilotkursen III b,	Kompetensutveckling	
19	Inlämning av projektdokumentation med analys – A-kurs III	Kompetensutveckling	
20	Kursavslut/ Närträff i kurs i A-kurs III	Kompetensutveckling	
21			
<i>Juni</i>			
22	Kursavslut med Närträff i Pilotkursen III b gestaltningsredovisningar	Kompetensutveckling	Lärare och prof. kulturutövare
23	Projektledningen sammanträder	Övergripande	Projektledning
24	Didaktikdag - Erfarenhetsutbyte Estetiskt lärande som kunskapsväg A I 30 hp avslutas. (90 deltagare)	Organisationsutveckling/kompetensutveckling	Alla
25	Projektavslutning med större konferens samt erfarenhetsutbyte	Organisationsutveckling	Alla
Under sommaren	Arbete med avrapportering. Projektledning sammanträder	Övergripande	Projektledning
	Projektråd sammanträder	Övergripande	Projektrådet
	Framtagande av publikation	Övergripande/ Resultatspridning	Projektledning
Parallellt under hela projektiden	Kunskapsutveckling genom forskning i projektet	Kunskapsutveckling	Forsknings team och forskarnätverk

Bilaga 3**Budget**

Kostnadsbudget		
Egen personal	Egen personal	1 679 400
Extern personal	Inköp av tjänster	8 575 300
	Övriga tjänster	11 400
	Föreläsare	111 200
Lokaler	Lokaler	119 000
Resor	Resor	505 300
Material	Information marknadsföring	96 900
	Livsmedel	700
	Kontorsmaterial	218 700
Övrigt	Data IT	22 700
	Telekommunikation	11 900
	Porto	13 700
	Hyra anläggningstillgångar	10 450
	Anordnande av konferenser	79 800
	Övrigt	25 100
	Hotell och logi	808 150
	Förbundsövergripande (RV)	386 200
Summa		13 290 900

Finansiering	
Sökt belopp hos Region Värmland	2 469 60 000
Direktfinansiering Region Värmland	218 800
Statens kulturråd	700 000
Kommunal kontant medfinansiering	585 000
Kommunal direktfinansiering	615 000
Karlstads universitet	2 000 000
Interreg	6 588 500
Deltagaravgifter	114 000
Summa	13 290 900